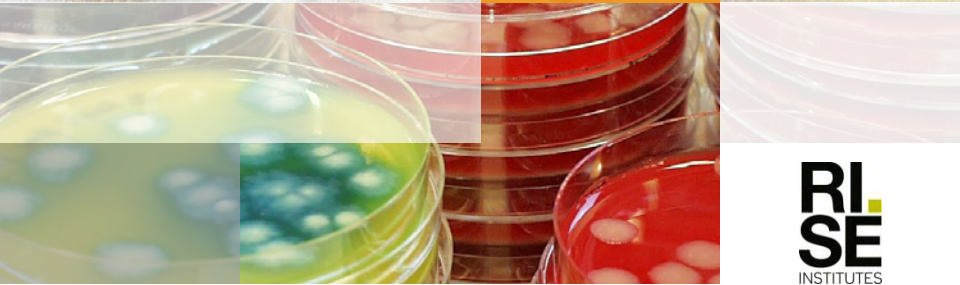

Mejeriprodukternas funktion i matlagning och teorierna bakom

Food and Bioscience

SP Food and Bioscience i korthet

- 100 personer i Göteborg , Lund, Linköping, Umeå
  - 3 adj professorer
  - 32 forskarutbildade
  - 6 doktorander
- Total omsättning ~100 MSEK, varav
  - 40 MSEK öppen Fol
  - 20 MSEK utlandsfakturerering (EU, USA, Europa)
- Koordinerar och deltar i större projekt:
  - Deltar i ett 50-tal projekt varav ca 20 % är internationella
  - Deltar och har deltagit i ett 60-tal EU-projekt varav tio som koordinatör
- Omfattande samarbete med de flesta lärosätena i Sverige, samt med ett flertal ledande forskargrupper och institut internationellt

Våra sektioner

Mikrobiologi och processhygien

Struktur och materialdesign

Sensorik och arom

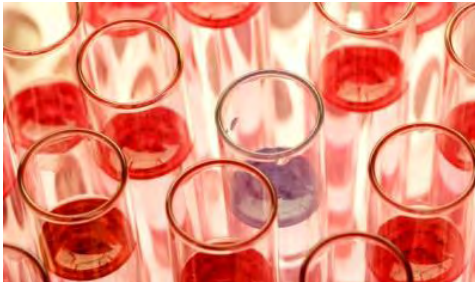

Miljö och uthållig produktion

Process och teknologutveckling

Vi erbjuder expertkompetens inom en rad områden

Produktutveckling: produktvård, koncept, design

Process- och produktionsteknik: effektivisering, optimering

Produktsäkerhet: mikrobiologiskt säker och hållbar mat

Miljö: ledningssystem, analyser och jämförelser, effektivisering

Utbildning: företagsinternt eller som öppna kurser

Produktutveckling – vård, koncept och design vässar dina produkter

Kvalificerad produkt- och processutveckling

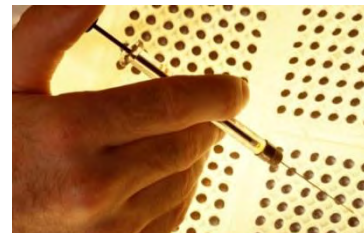
- Framtagning av idéer och koncept i inledningsfasen
- Utvecklingsarbete under hela produktutvecklingsprocessen

Produktdesign

- Konsumentstyrd produktutveckling
- Nya, innovativa produkter
- Recept/råvaror/ingredienser
- Produktkvalitet, produktsäkerhet och miljöaspekter

Säkerställ en lyckad lansering

- Konsumenttester med utvalda målgrupper
- Kvalitetssäkring av varumärket
- Kommunikation av etiska värden

Process- och produktionsteknik

– effektivisering och optimering sparar tid och ökar vinsten

Produktionsteknik

- Utvärdering av utrustning
- Utvärdering av hållbarhet för olika produktionssystem
- Test av material i produktionslokaler
- Mätning och effektivisering av befintliga processer
- Effektivisering av livsmedelsproduktion

Processdesign

- Simulering och optimering
- Alternativa processtekniker
- Utvärdering av värmningstekniker

Produktsäkerhet – mikrobiologiskt säkra och hållbara produkter som kunderna har förtroende för

Mikrobiologisk riskanalys

- Modellering och praktiska studier av bakteriens tillväxt/avdödning
- Utvärdering av produktionskedjan – spårbarhet
- Implementering av HACCP, ISO 22000, BRC

Hållbarhet och processhygien

- Utredning och rådgivning vid produktfel
- Förbättring av lagringsstabilitet
- Utvärdering av processteknik och distribution
- Funktionstester

Utbildning

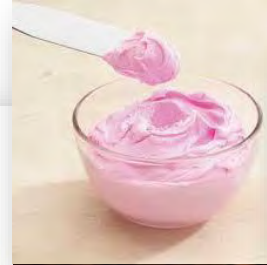
- Teoretiska och laborativa utbildningar inom matsäkerhet, hygien, livsmedelsmikrobiologi och mögel

Konsistens

Mejeriprodukter

Utmaningen!

Utveckla och förutse behov, förväntningar och risker vid:

- framtagning av ny produkt eller process
- Byte av ingrediens/råvara
- Ny processutrustning

-Hur upplevs produkten?

-Varför upplevs den på det sättet?

-Hur skapas och tillverkas önskad produkt?

sensoriska mätningar

-Hur upplevs produkten?

Konsumenttester

Subjektiva (preferenser och gillande)

Analytiska tester

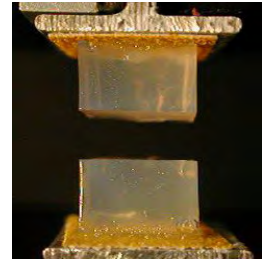
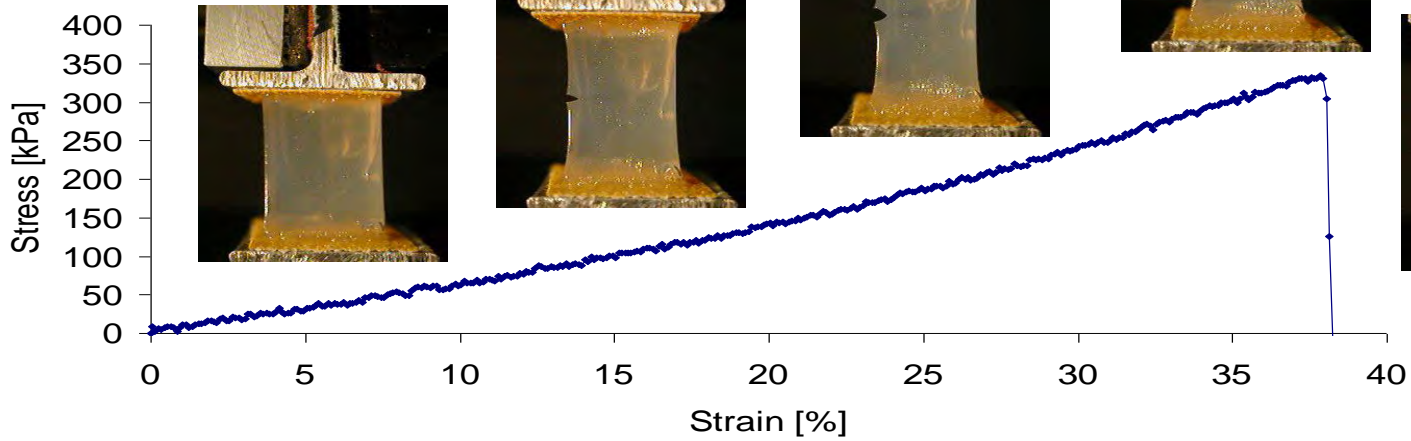
Människan som mätinstrument
objektiva

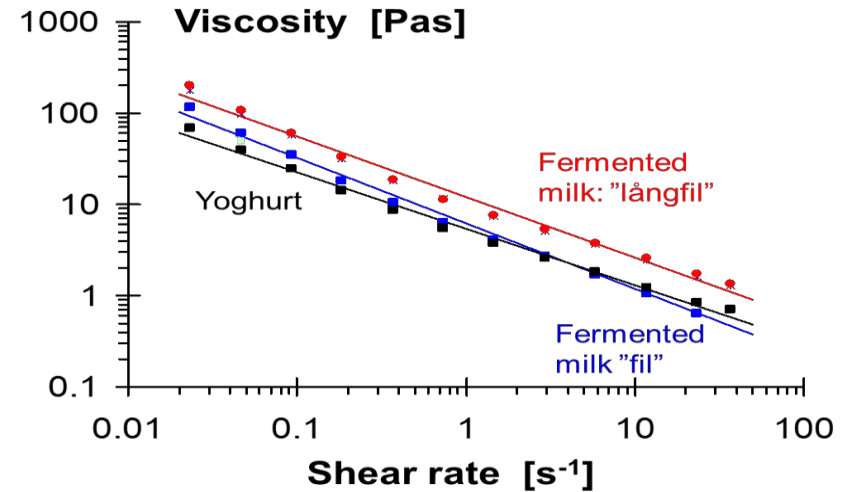
Fracture testing of viscoelastic materials

-Varför upplevs den på det sättet?

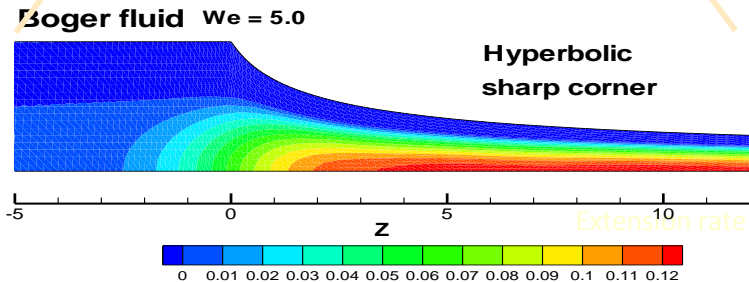
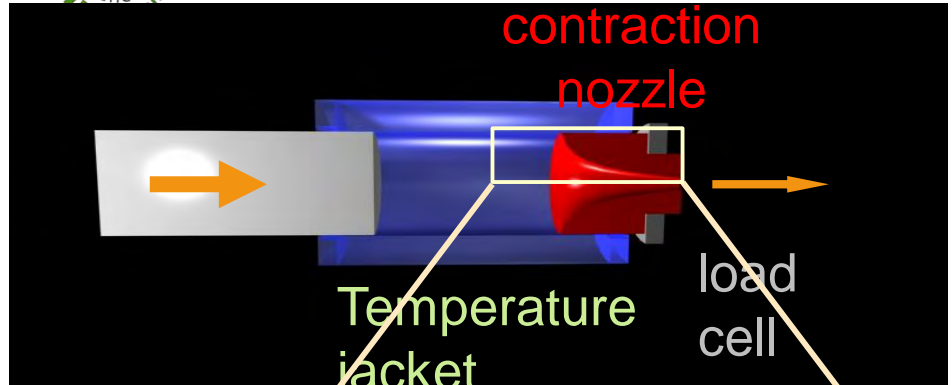

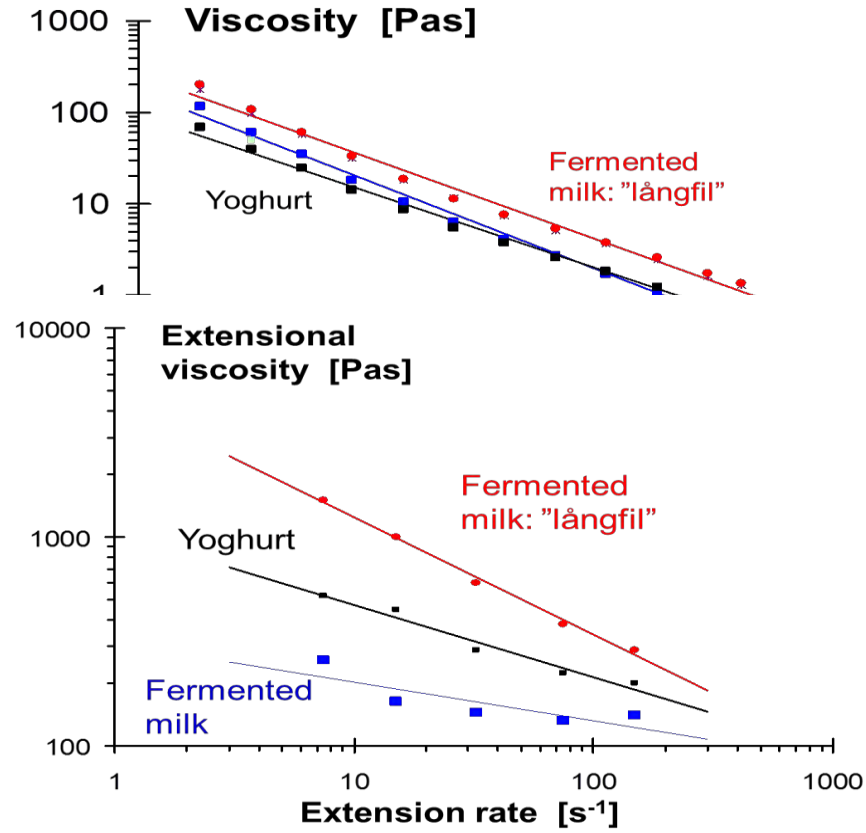
-Varför upplevs den på det sättet?

Töjreologi - hyperboliskt kontraktionsflöde

Verification of method by simulation

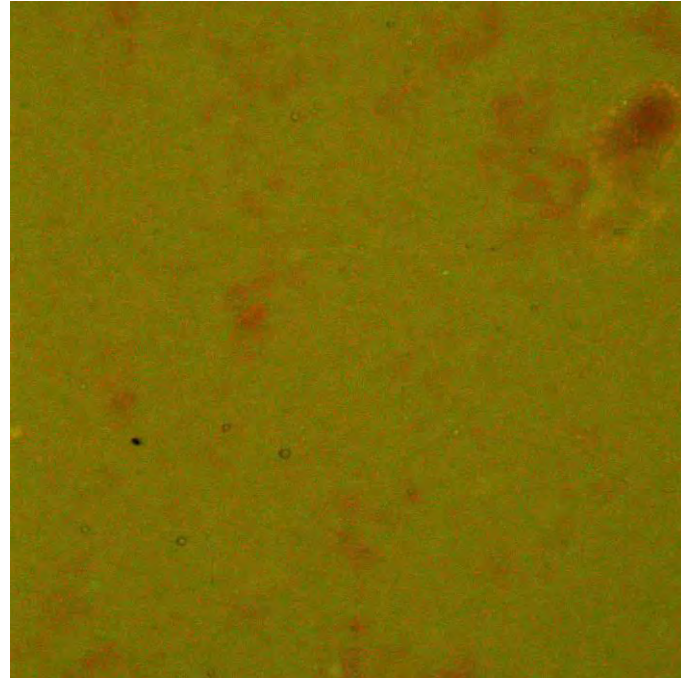

-Varför upplevs den på det sättet?

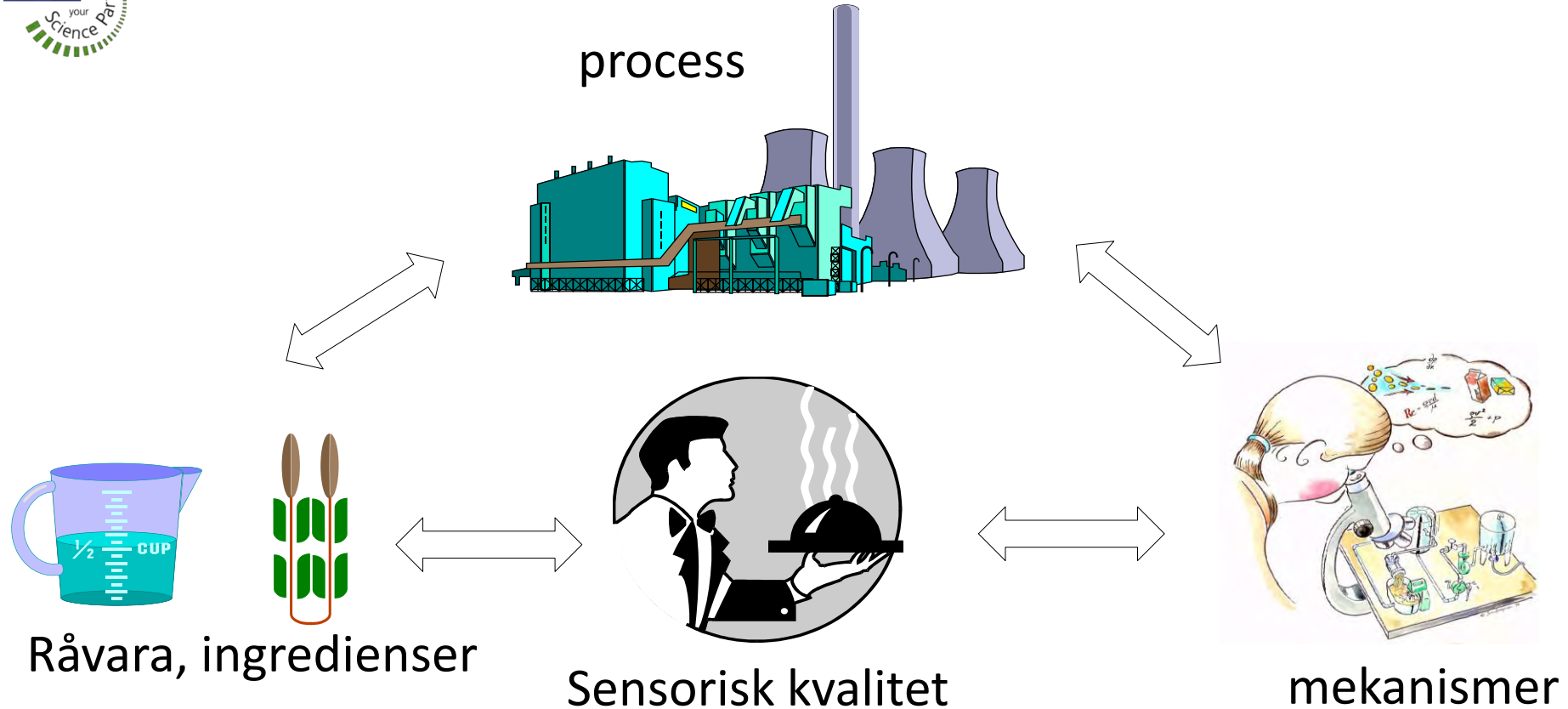
Mekanismer för att skapa strukturer med önskade egenskaper (konsistens)

- emulgering
- gelbildning
- aggregering
- fassetparation
- skumbildning
- filmbildning
- polymerisering
- upplösning
- sönderfall
- .....

-Hur skapas och tillverkas önskad produkt?

Matematisk modellering

För design, utvärdering och optimering

Värme- och kylprocesser

Mikrovågsprocesser

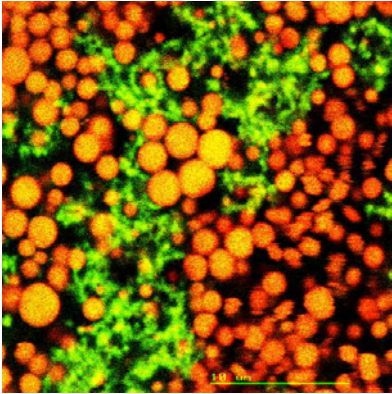
Kinetik och kvalitetsegenskaper

BIO
MOD

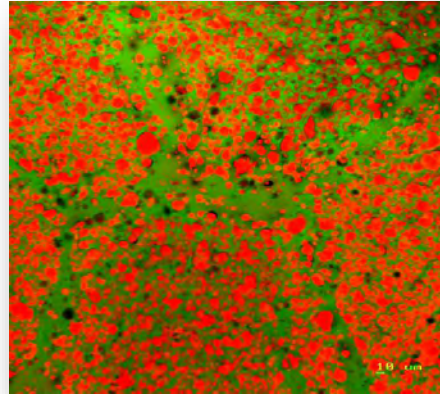

För att prediktera kvalitet
efter värmebehandling
(textur och biotillgänglighet)

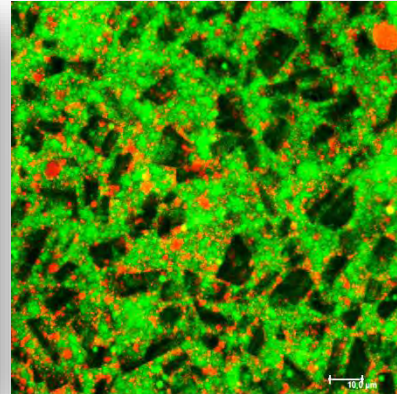
Fett och Proteiner i mejeriprodukter

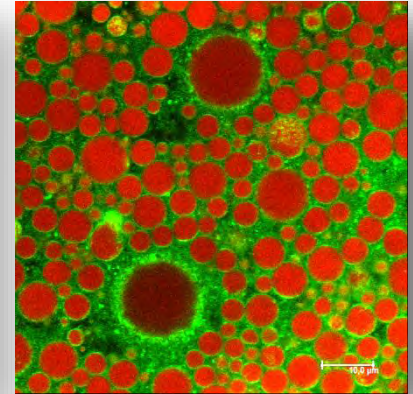
yoghurt

ost

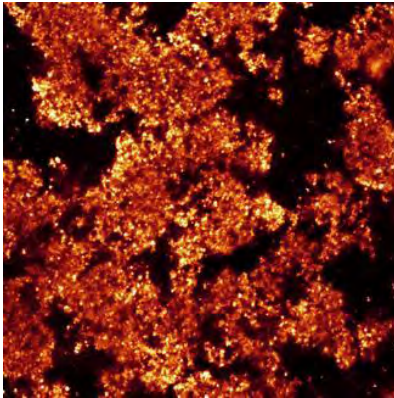
messmör

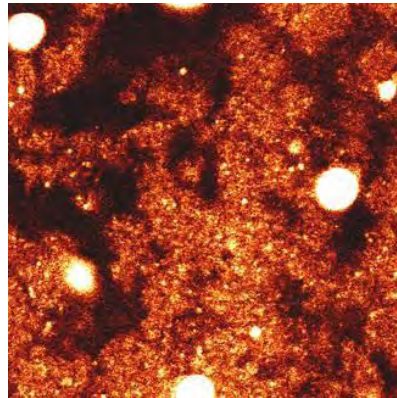
mjök

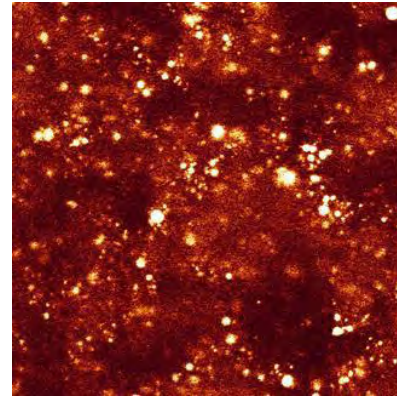
Samma yoghurt men ändå inte

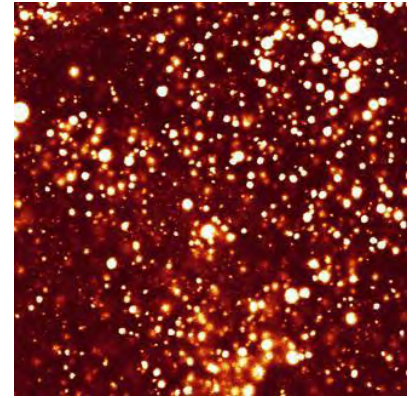
F2. Fett från grädde, 300 bar

F5. Fett från mjölk, 300 bar

F4. Fett från mjölk, 40 bar

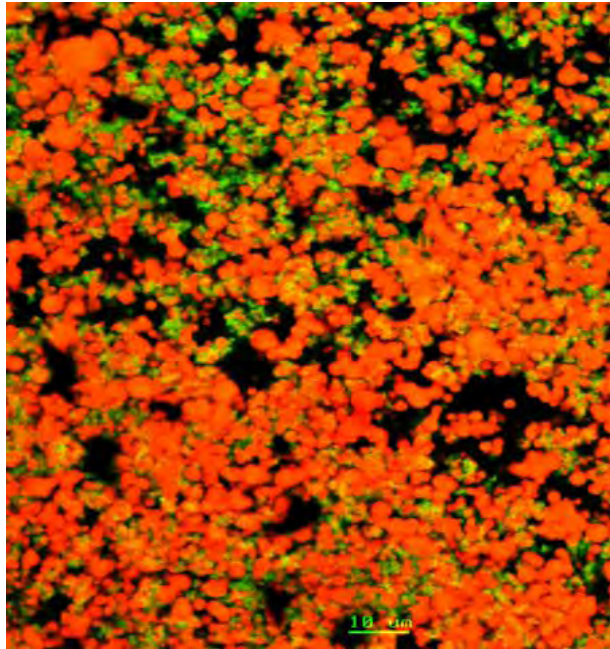

F1. Fett från grädde 40 bar

lösare

Microstrukturell design för optimal munkänsla

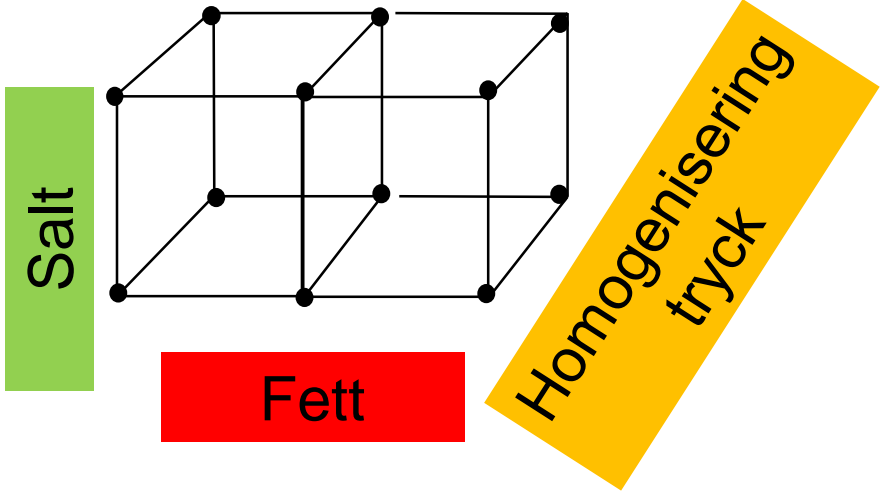

K. Wendin et al. 2000

Färskost

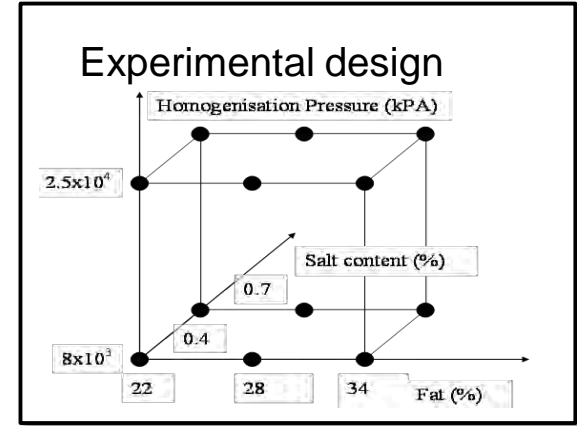
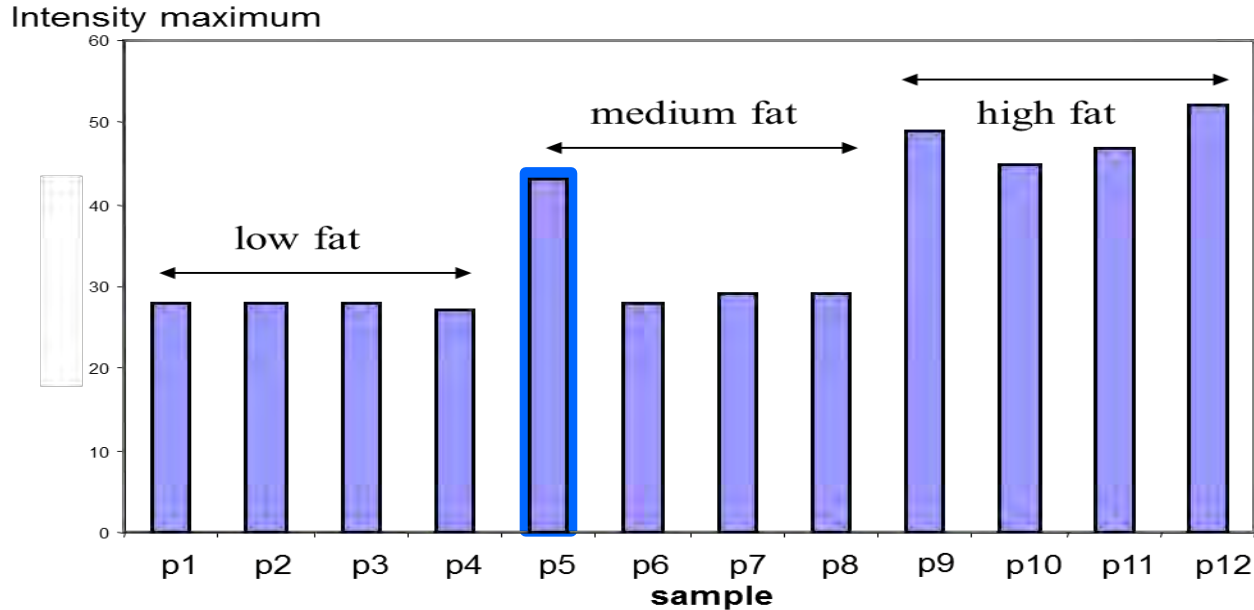
Effekten av fettets fördelning på sensorisk upplevelse

Design of low-fat cream cheese

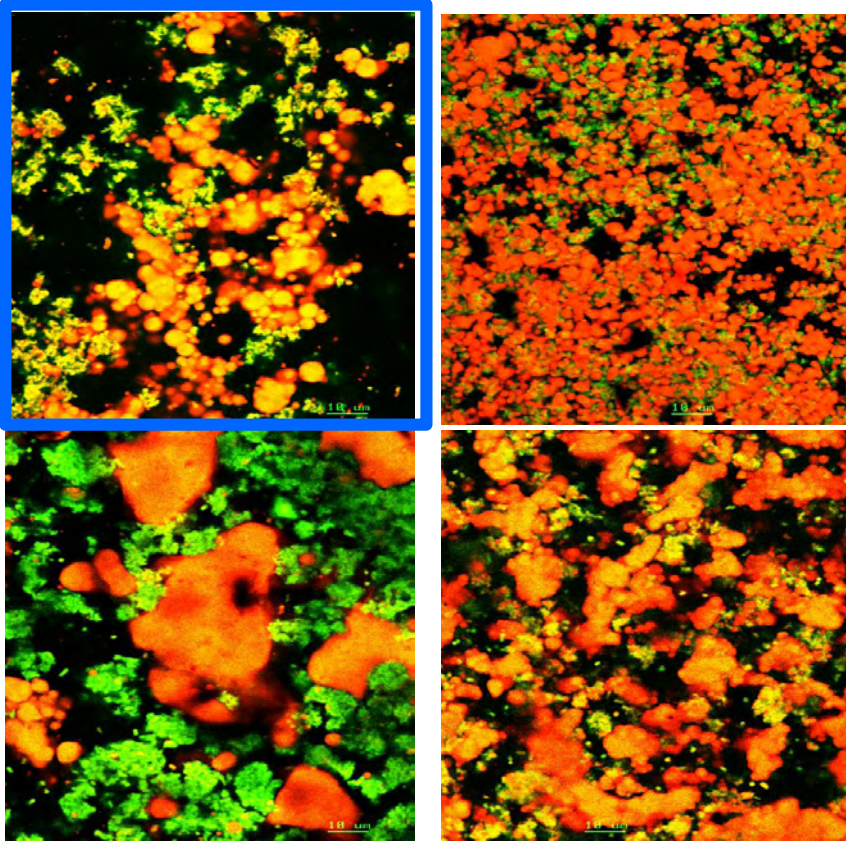

Intensity maximum of the attribute fat-creamy

Salt

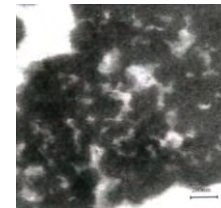
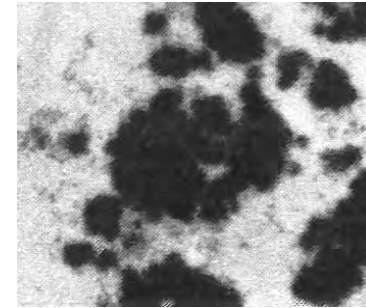
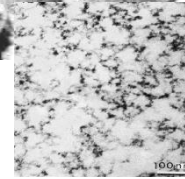
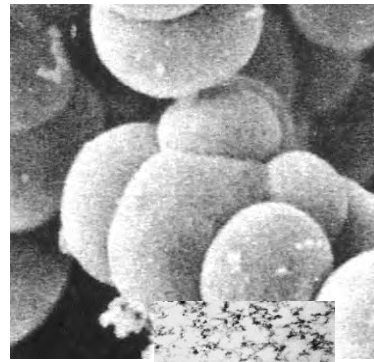
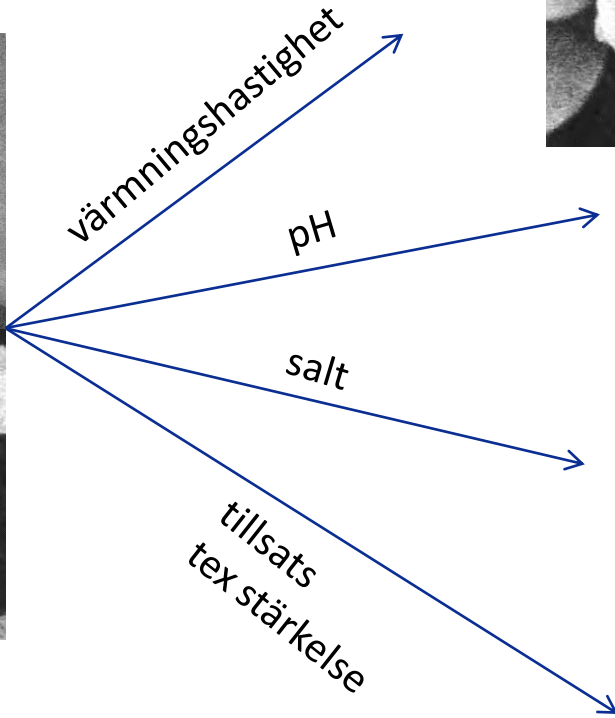
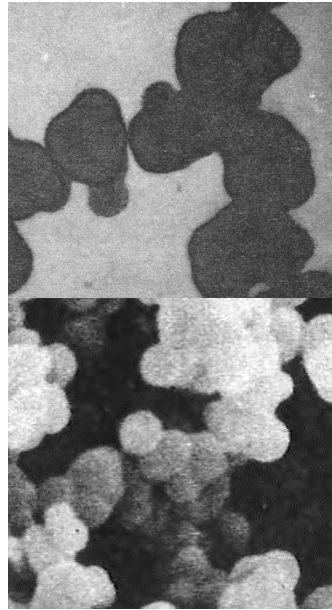
Fett och protein i färskost

K. Wendin et al. 2000

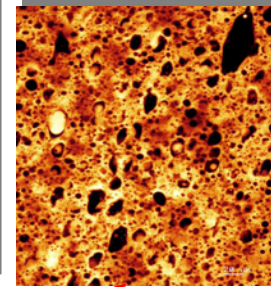
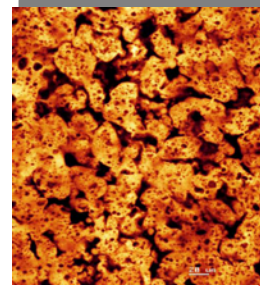
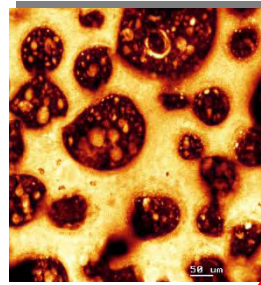
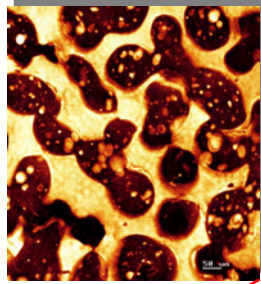

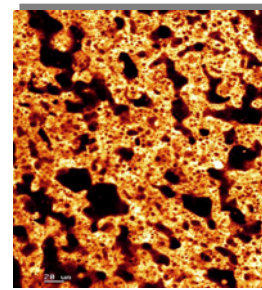
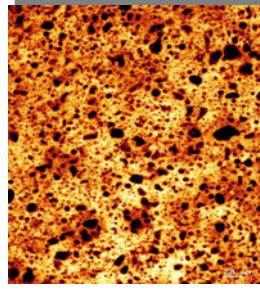
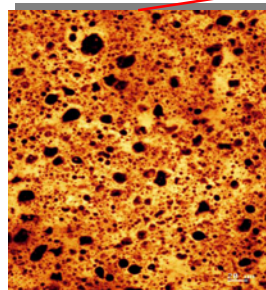
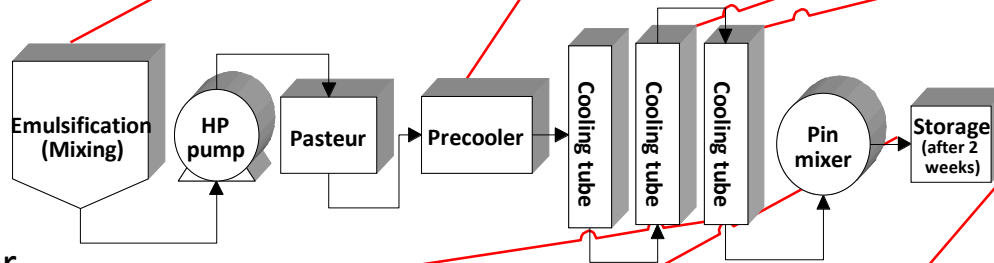
Förändring av proteinstrukturen som följd av de olika mekanismer som kan ske vid tillverkning av mjölkprodukter

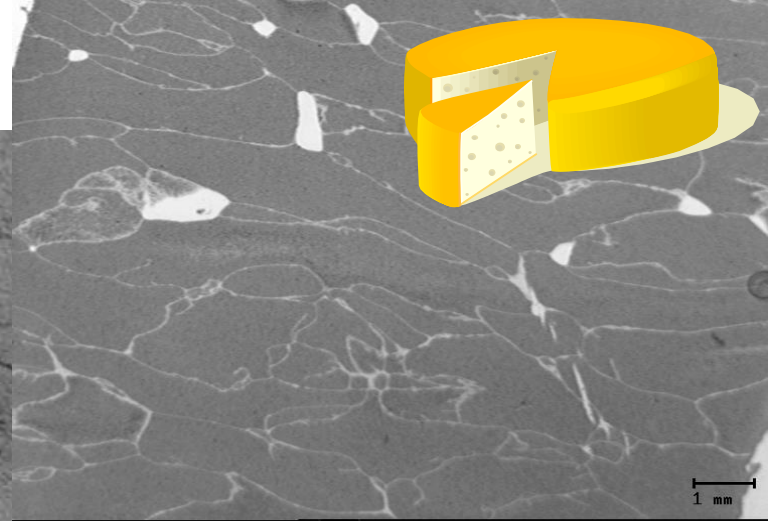
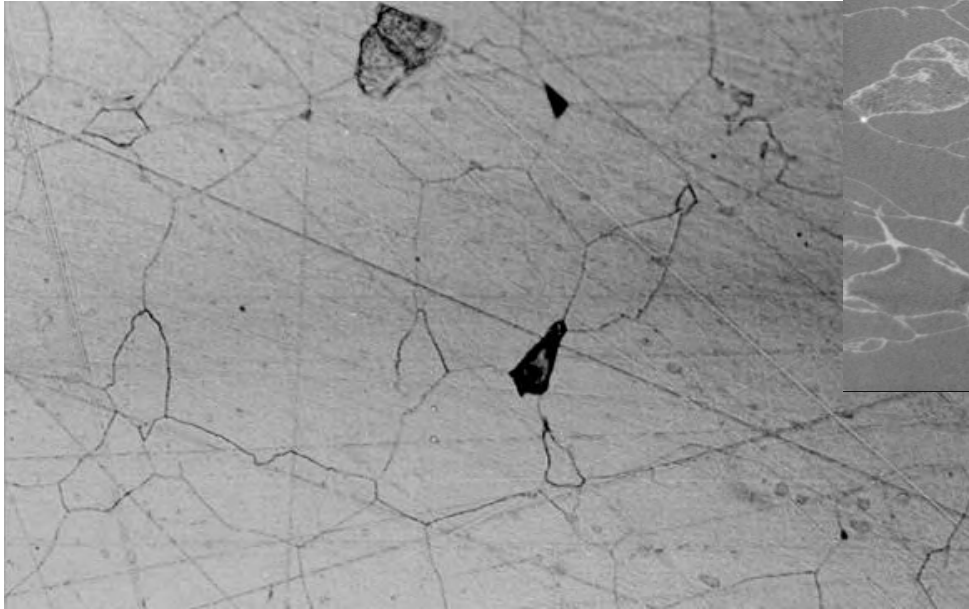
Aggregering
Gelbildung
Emulgering
Koagulering
Flocculering
Etc.

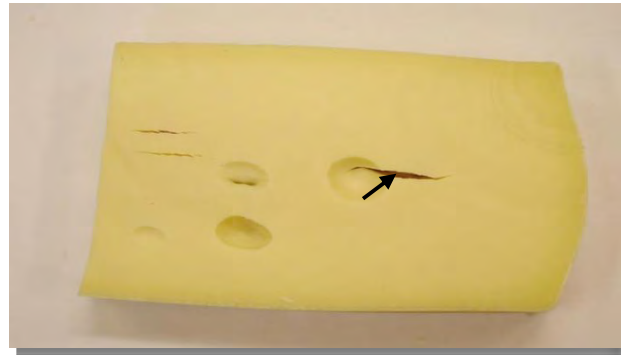
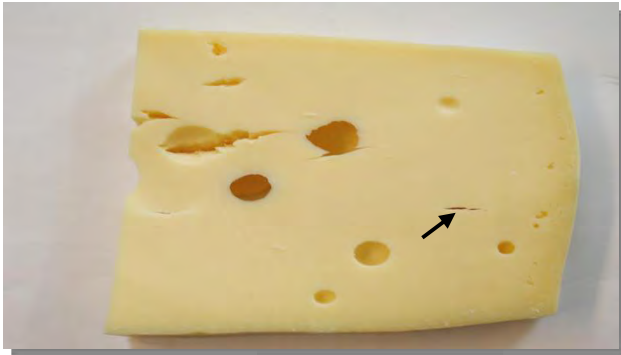
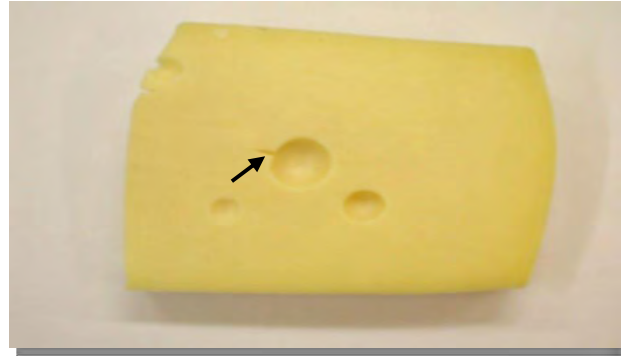
Frågeställning:
Stora
Produktvariationer
- varför?

Cheese or steel?

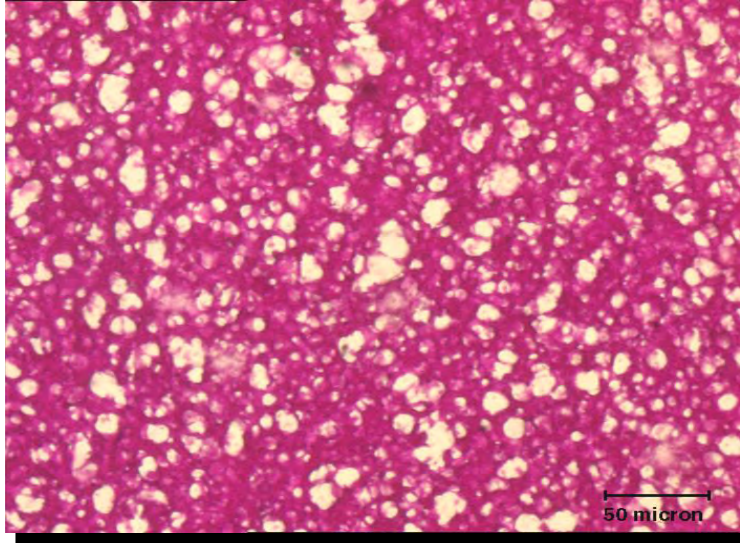
Cheese structure

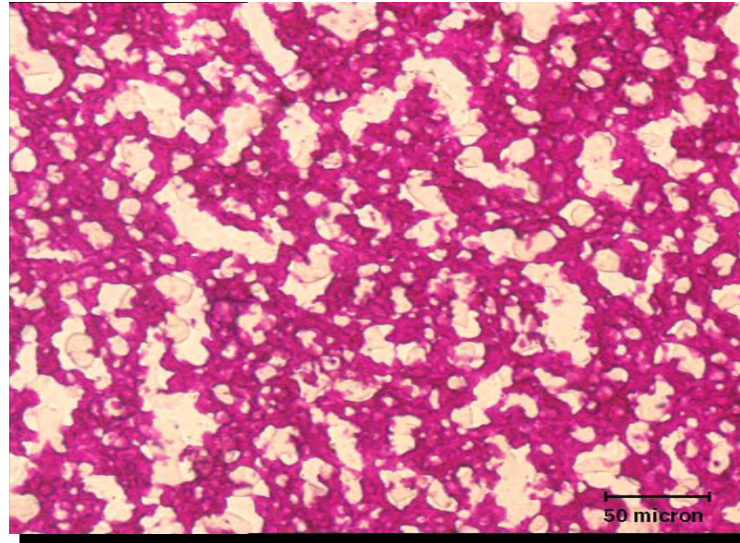

Fettflockulering och koalescens

Protein och fett

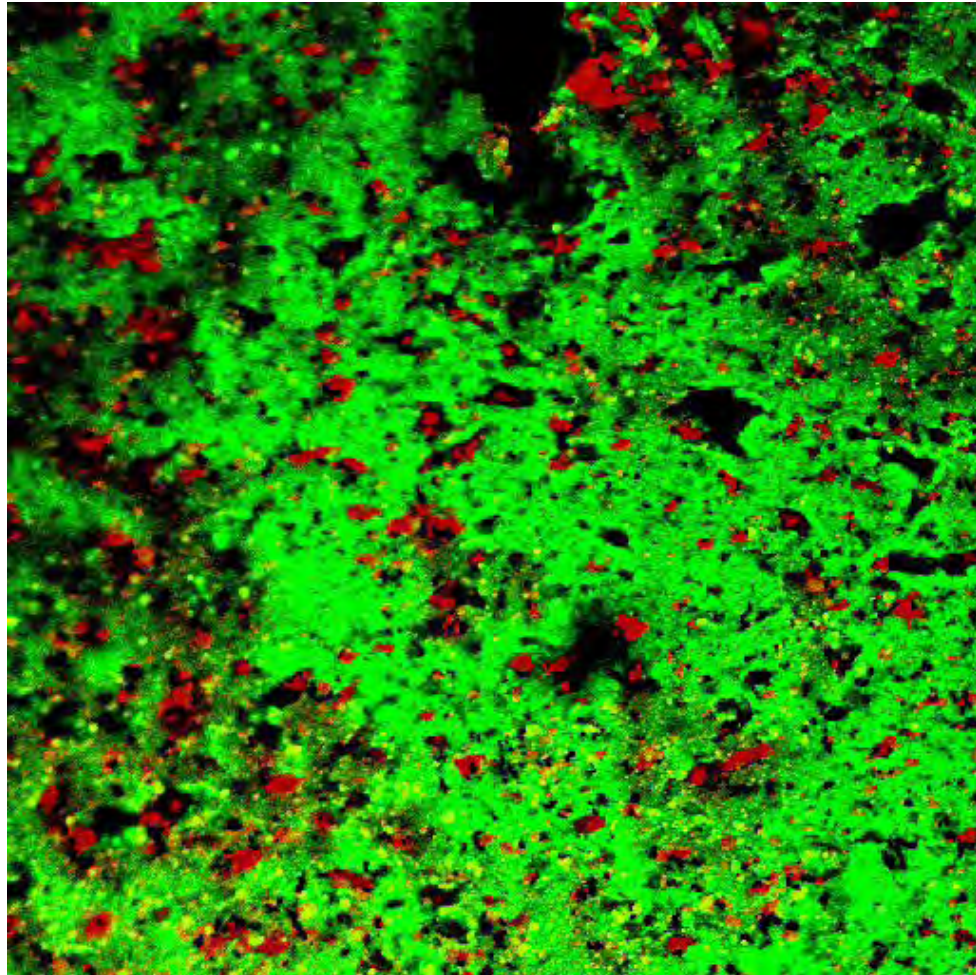
Ost utan sprickor

ost med sprickor

Baby bel

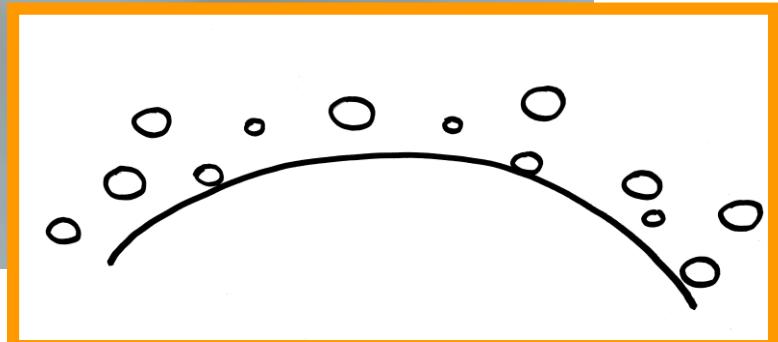
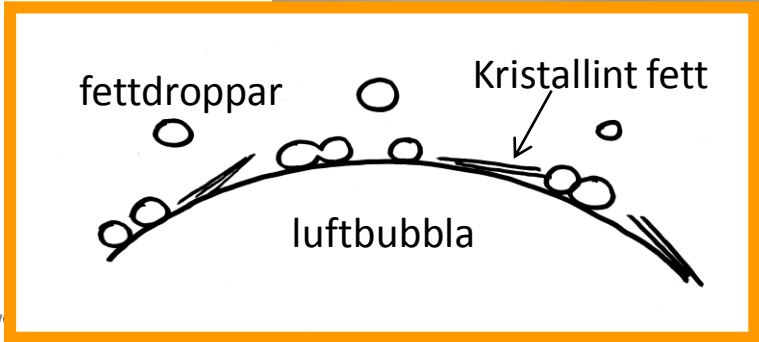
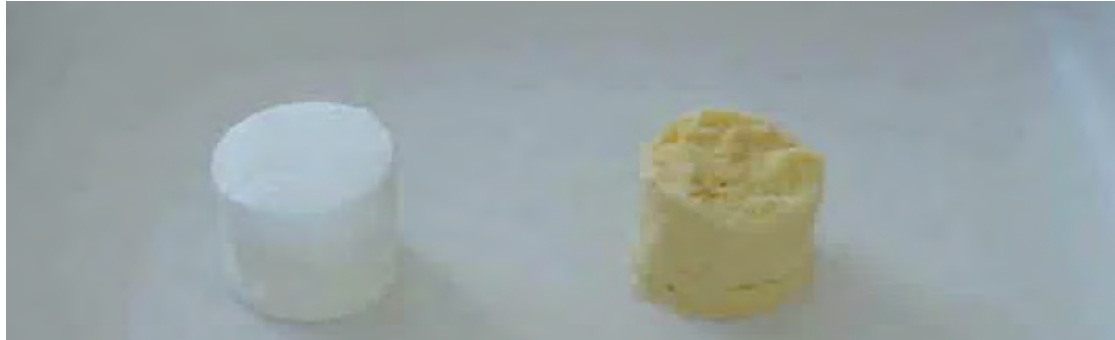

Viskoelsticitet eller konsistens på glass

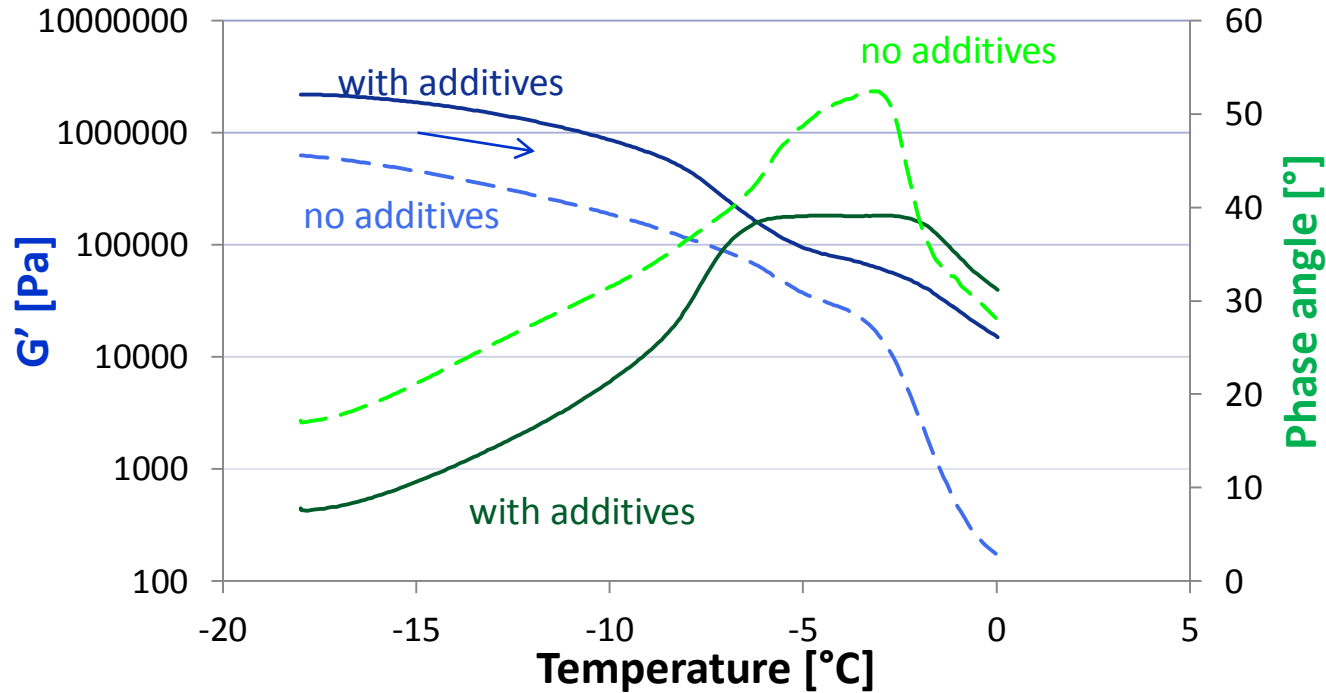
Med tillsatser:

Mjölkpulver, vatten, glukossirap, fett, vassle, glukos, emulgatorer och stabilisatorer

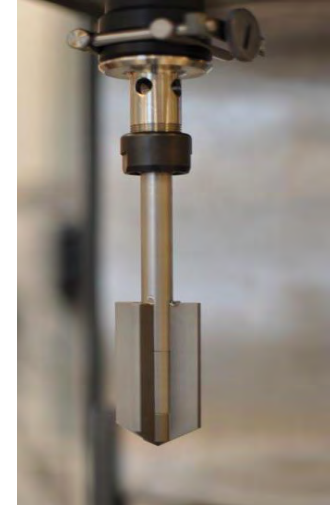
Bara grädde, socker och ägg

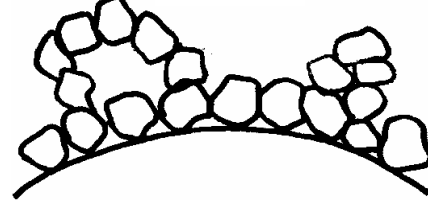
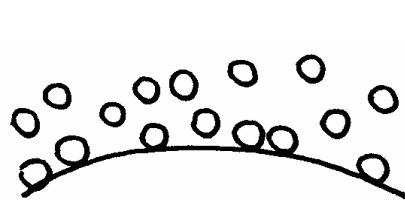
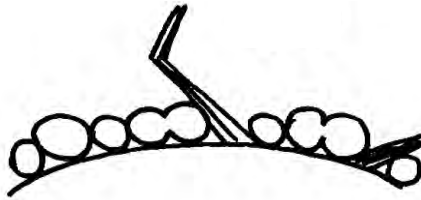
Smältning av glass

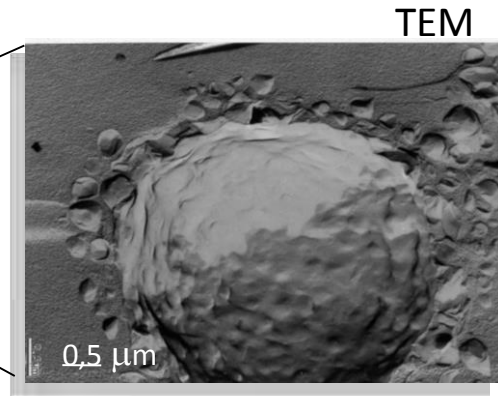
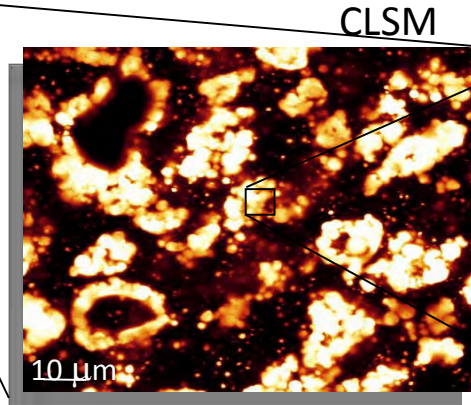
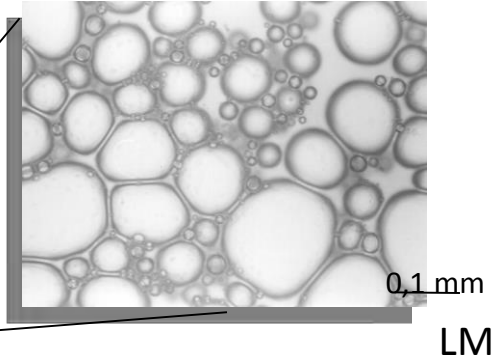
1 Hz and 0,1% strain
0.5°C/min.
Vane

Ice-cream

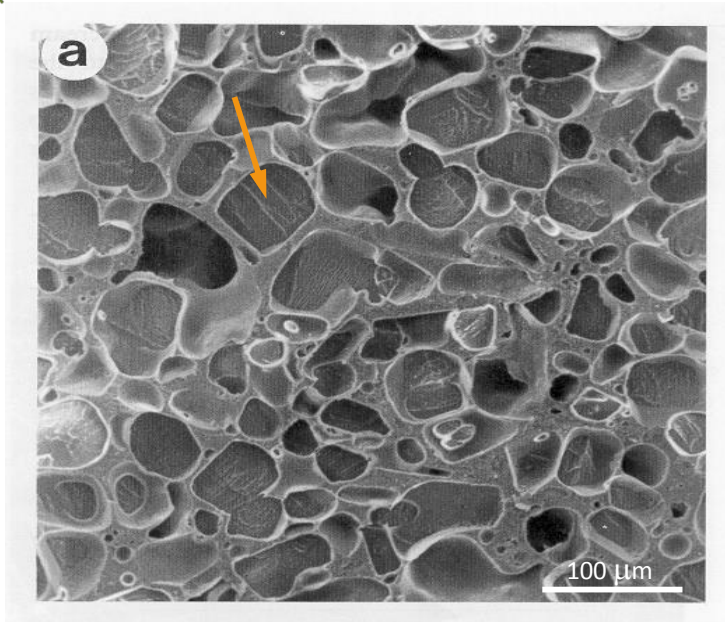

Glass

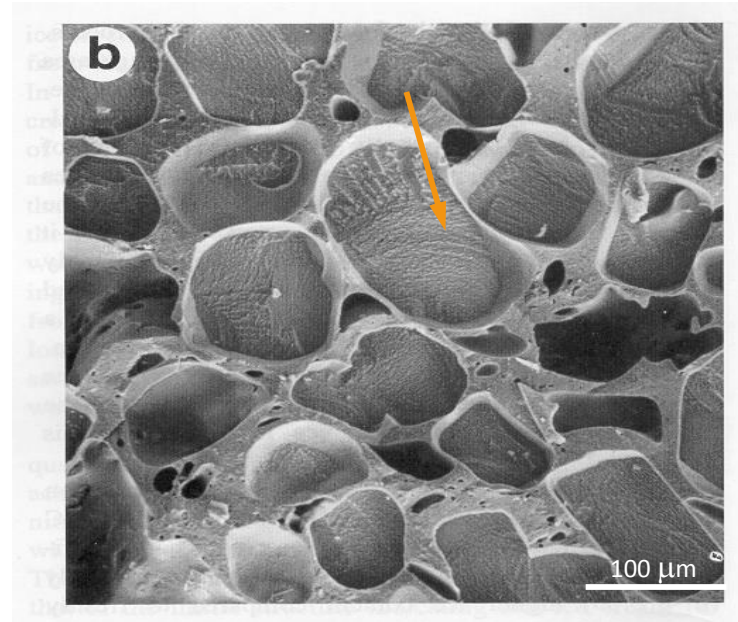

Ice crystals

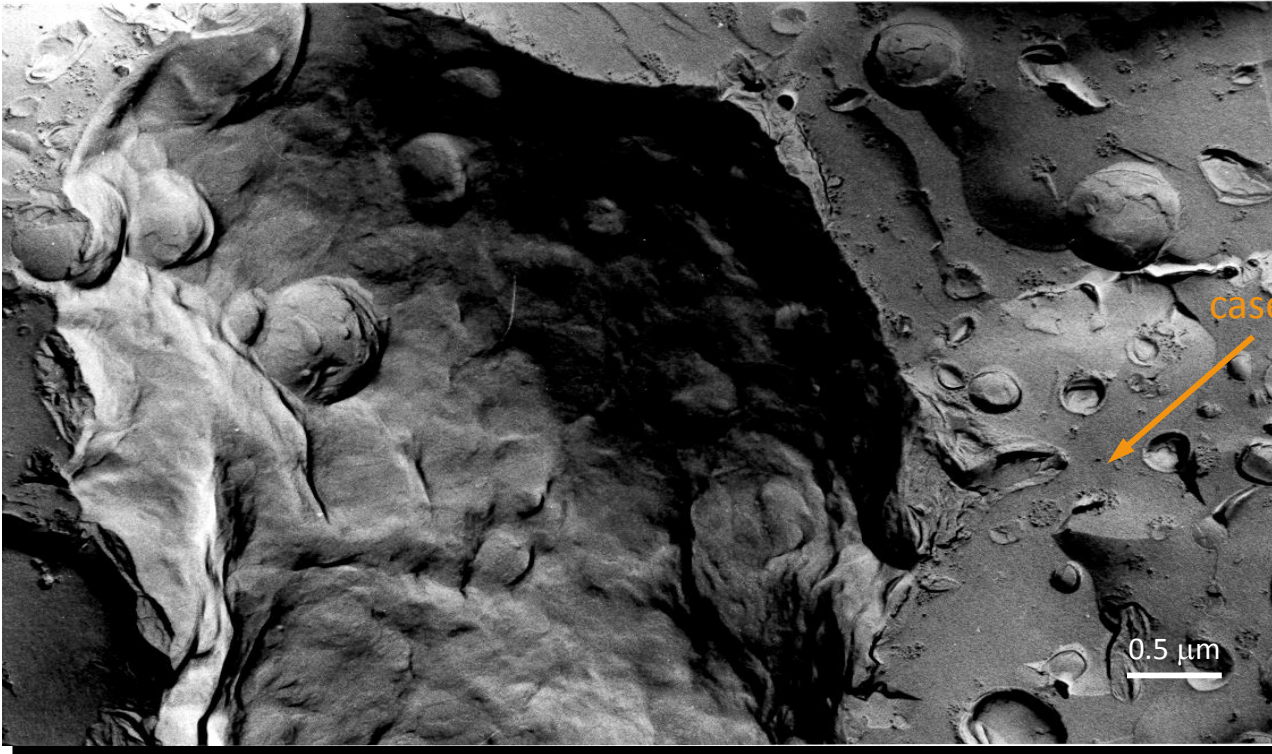
0 weeks

24 weeks

temp variation -10°C — -25°C

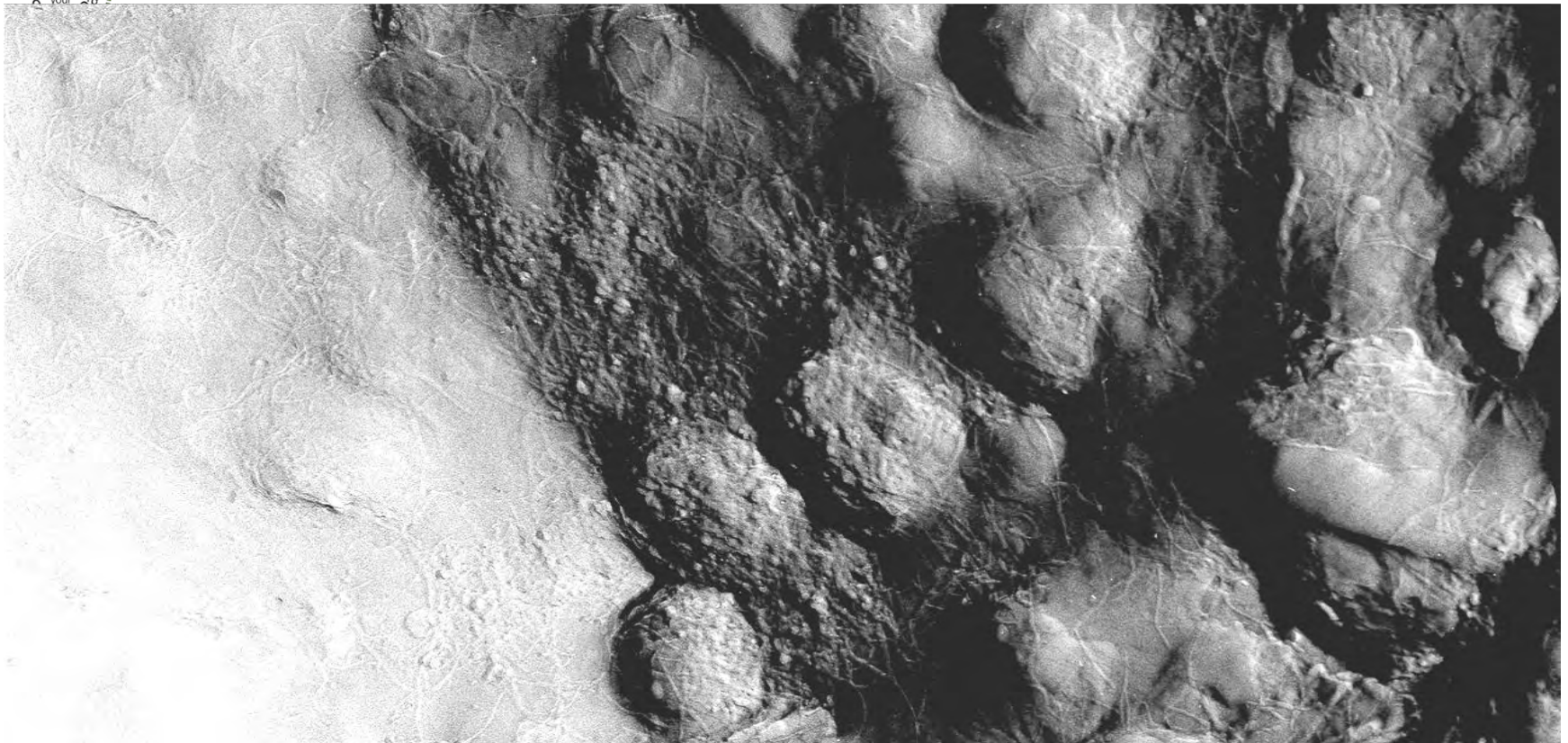
Air cell

casein micelle

0.5 μm

Insidan av en luftbubbla i glass

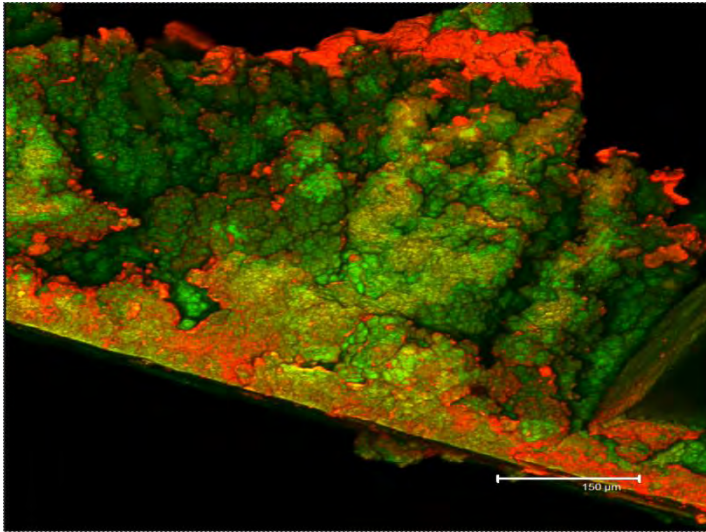

Plasma

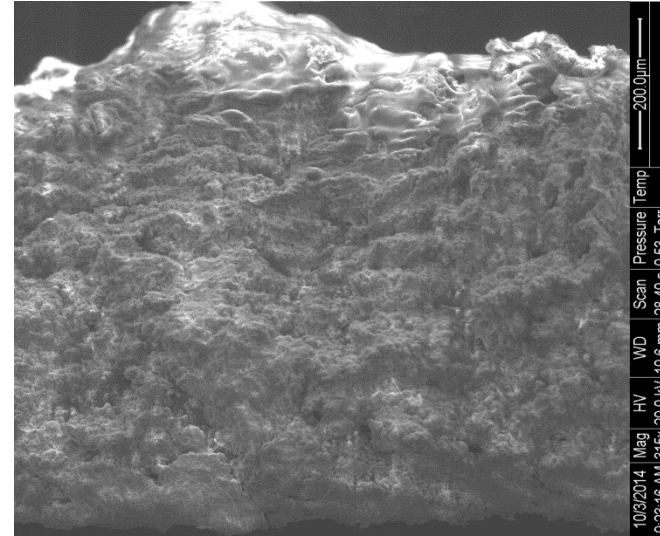

Exempel på samarbete med TetraPak - foulingmikrostruktur och diskning

Frågeställningar – hur ser materialstrukturen som skall diskas bort ut? Kan vätska tränga in?

CLSM, bild av C. Hagsten

SEM, Stefan G, Chalmers och Annika A, SIK

Tack för mig